

หน่วยที่ 6

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจ
2. เศรษฐกิจในประชาคมโลก
3. เศรษฐกิจของประเทศไทย
4. การปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจโลกยุคใหม่

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจ

ความหมายของ “เศรษฐกิจ” (Economy) หมายถึง กิจกรรม หรือกระบวนการใดๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า บริการจำหน่าย การค้าขาย และเกิดการบริโภคใช้สอยของประชาชนในสังคมนั้น

ระบบเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย ปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) /ที่ดิน (Land)
2. แรงงาน (Labor)
3. ทุน (Capital)
4. ผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

ความหมายของระบบเศรษฐกิจ (Economy System) หมายถึง หน่วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจย่อยมากมายมารวมตัวกันดำเนินการผลิตในสังคมโดยใช้หลักการแบ่งงานกันตามความถนัด มีการปฏิบัติภายใต้ระเบียบ กฎเกณฑ์ นโยบาย และแนวทางการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน หน่วยเศรษฐกิจ คือ หน่วยงานที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจจะทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ การผลิต การบริโภค และการแจกจ่ายสินค้า และบริการ

ความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ (Economic)

- ทรัพยากร : เกิดการหายาก (Scarcity)
- สินค้าและบริการ
- ความต้องการ (ไม่มีที่สิ้นสุด : Unlimited want)
- การจำหน่ายจ่ายแจก (ตลาด)
- ประโยชน์สูงสุด

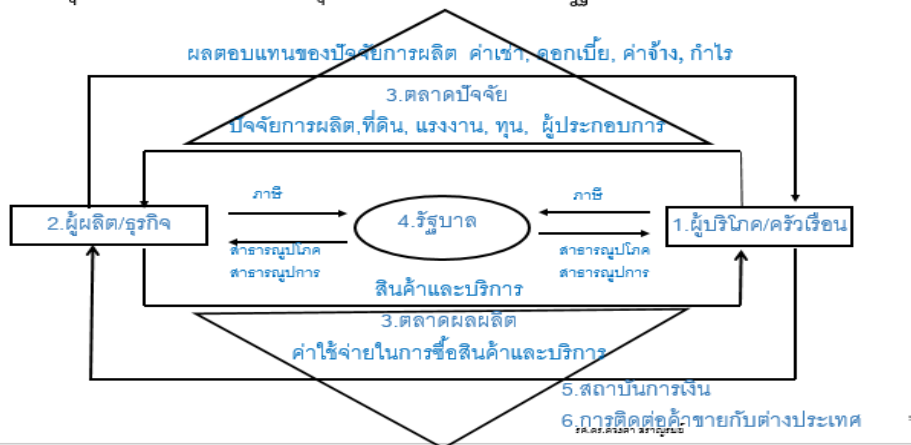
เศรษฐศาสตร์ แบ่งแขนงใหญ่เป็น 2 แขนง

- เศรษฐศาสตร์จุลภาค : MICROECONOMICS (SMALL , UNIT)
- เศรษฐศาสตร์มหภาค : MACROECONOMICS (LARGE, AGGREGATE)

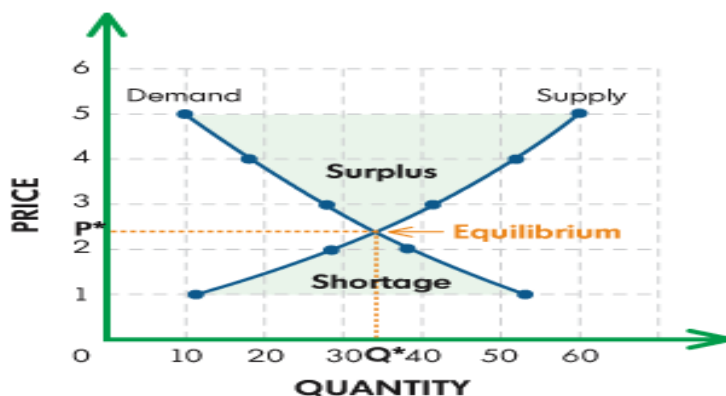
วิธีการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์

1. วิธีอนุมาน (Deductive method) เป็นการศึกษาจากผลไปหาเหตุ
 - ตั้งข้อสมมุติ หรือสมมุติฐาน (Hypothesis)
 - สรุปนัยสำคัญของสมมุติฐานที่ตั้งขึ้น เพื่อวางเป็นหลักหรือทฤษฎี
 - ทดสอบหลัก หรือทฤษฎีที่ตั้งขึ้น ใช้ได้หรือไม่
2. วิธีอุปมาน (Inductive method) เป็นการศึกษาจากเหตุไปหาผล
3. วิธีการศึกษาจากประวัติศาสตร์ (Historical method)

ระบบการหมุนเวียนของหน่วยธุรกิจในระบบเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply)

ดูยภาพของตลาด

วิวัฒนาการของระบบเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจ หมายถึง กลุ่มของสถาบันบางเศรษฐกิจกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีการกระทำกิจกรรมต่างๆ คล้ายคลึงกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

1. มูลเหตุของการเกิดระบบเศรษฐกิจ เกิดจากการที่ความต้องการมีมาก แต่ทรัพยากรมีจำกัด ก่อให้เกิดความขัดแย้งและความไม่สงบจึงต้องมีหน่วยงานขึ้นเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2. การดำเนินการของระบบเศรษฐกิจ แยกเป็น 2 ระบบ คือ

2.1 ระบบการแลกเปลี่ยนสิ่งของต่อสิ่งของง่ายแต่มีปัญหา

- 1) อาจทำไม่ได้กับสินค้าบางชนิด เช่น หนักเกินไปหรือมากเกินไป
- 2) อาจไม่ใช่สิ่งที่ผู้อื่นต้องการ
- 3) อัตราแลกเปลี่ยนอาจไม่เป็นที่ตกลงกัน

2.2 ระบบการแลกเปลี่ยนโดยใช้สื่อกลาง มีทั้งข้อดี และข้อเสีย ดังนี้

- ข้อดี**
- 1) ประหยัดเวลาไม่ต้องหาคอนที่มีความต้องการแบบเดียวกัน
 - 2) แก้ปัญหาการแบ่งแยกสินค้าที่มีชีวิตได้
 - 3) นำติดตัวไปไหนก็ได้
 - 4) ช่วยให้การค้าขายออกไป

- ข้อเสีย**
- 1) อาจมีค่าไม่คงที่ เช่น อาจมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง
 - 2) อาจไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น
 - 3) อาจไม่มีความคงทนแตกหักได้ง่าย

ระบบเศรษฐกิจ แบ่งเป็น 4 ระบบ

1. ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม (Free Enterprise Economic System) หรือทุนนิยม (Capitalistic System)
2. ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (Socialistic System)
3. ระบบคอมมิวนิสต์ (Communitistic System)
4. ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed System)

รายได้ประชาชาติ (National Income) หรือ ผลิตรวมของชาติ (National Output) หมายถึง ผลรวมของรายได้ของหน่วยเศรษฐกิจทุกหน่วยในชาติในระยะเวลาหนึ่ง รายได้ประชาชาติเป็นเครื่องวัดความร่ำรวยของชาติ เปรียบเสมือนรายได้ของบุคคลเป็นเครื่องวัดฐานะของแต่ละบุคคล รายได้ประชาชาติ มีดัชนีตัวเลขที่สำคัญ 7 อย่าง

1. ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final Product) ที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ ในระยะเวลาหนึ่ง โดยยึดอาณาเขตทางการเมืองเป็นสำคัญ (Political) เป็นสำคัญ

GDP = รายได้ที่ประชาชนในนั้นทำได้ในประเทศ + รายได้ที่ชาวต่างประเทศทำได้ในประเทศนั้น

2. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Product : GNP) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นด้วยประชากรของชาตินั้นๆ ไม่ว่าจะอยู่ต่างประเทศ หรือที่อยู่ต่างประเทศ แต่ยังถือสัญชาตินั้นอยู่และส่งรายได้ที่ได้รับในต่างประเทศกลับมาในประเทศ

GNP = รายได้ของประชาชนชาตินั้นในประเทศ + รายได้ของประชาชนชาตินั้นได้รับในต่างประเทศ

3. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product : NNP) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดหักด้วยค่าเสื่อมราคาของการใช้ทุน (Capital Consumption Allowance : CCA) ออกแล้ว โดยค่าสึกหรอดังกล่าวก็คือค่าเสื่อมราคา (Depreciation) ค่าสึกหรอของเครื่องจักร (Machine) และเครื่องมือ (Equipment)

NNP = GNP - ค่าเสื่อมราคา

4. รายได้ประชาชาติ (National Income : NI) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ NNP คือ รายได้ประชาชาติเป็นผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิตามราคาปัจจัยการผลิต (NNP at Factor Costs)

NI = NNP - ภาษีทางอ้อมธุรกิจ

5. รายได้ส่วนบุคคล (Personal Income : PI) หมายถึง รายได้ที่บุคคลหรือครัวเรือนได้รับทั้งหมดก่อนหักภาษีเงินได้ที่ครัวเรือนได้รับจริง (Income Received) แตกต่างจากรายได้ประชาชาติคือ รายได้ประชาชาติ คือ รายได้ที่เกิดขึ้นจริงจากการผลิต (Income Earned)

$PI = NI - (\text{ภาษีประกันสังคม} + \text{กำไรที่มิได้จัดสรร}) + \text{เงินโอน} + \text{ดอกเบี้ยที่เอกชนได้รับจากรัฐบาล}$

6. รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Disposable Income : DI) หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ครัวเรือนได้รับมา (PI) ส่วนหนึ่งจะต้องจ่ายเสียภาษีเงินได้ส่วนบุคคล

$$DI = PI - \text{ภาษีเงินได้}$$

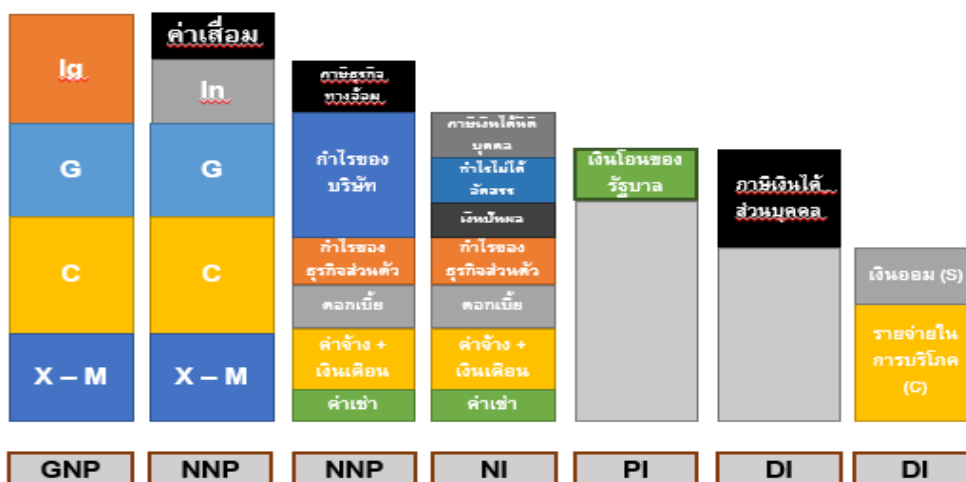
7. รายได้ต่อหัว (Per Capital Income) หมายถึง รายได้ที่เกิดจากมูลค่าของสินค้าและบริการในราคาตลาดหรือราคาคงที่ก็ได้ หารด้วยจำนวนประชากรที่มีอยู่ในประเทศทั้งหมดซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

7.1 ผลผลิตภันฑ์ในประเทศเบื้องต้นต่อหัว (GDP Per Capital) = GDP / N

7.2 ผลผลิตภันฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว (GNP Per Capital) = GNP / N

7.3 รายได้ประชาชาติต่อหัว (NI Per Capital) = NI

รูปแสดงที่มาของรายได้ประชาชาติ

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ตามความหมายของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมายถึง แนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม (Culture) การส่งเสริมความรู้ของสังคม (Wisdom) และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ (Technology and Innovation) (อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ, 2553)

คำว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ถูกคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แปลความหมายของคำจำกัดความนี้ว่า “เศรษฐกิจที่ประกอบด้วยอุตสาหกรรมที่มีรากฐานมาจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ทักษะความชำนาญ และความสามารถพิเศษ ซึ่งสามารถนำไปประโยชน์ในการสร้างความมั่งคั่ง และสร้างงานให้เกิดขึ้นได้ โดยที่สามารถสั่งสม และส่งผ่านจากรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ ด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา” (อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ, 2553)

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization, WIPO) จึงได้มีการให้คำนิยามของคำว่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ไว้ว่า “Industries that include the cultural industries plus all cultural or artistic production, whether live or produced as an individual unit. The creative industries are those in which the product or service contains a substantial element of artistic or creative endeavor.” (WIPO, 2003) และคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้แปลความหมายของคำจำกัดความนี้ว่า “อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม และศิลปะทั้งหมด ทั้งในรูปแบบสินค้าและบริการที่ต้องใช้ความพยายามในการสร้างสรรค์งาน ไม่ว่าจะเป็นการทำขึ้นมาโดยทันทีในขณะนั้น หรือผ่านกระบวนการผลิต และเน้นการปกป้องผลงานผ่าน Copyright” (อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ, 2553)

It embraces economic, cultural and social aspects interacting with technology, intellectual property and tourism objectives. "เศรษฐกิจสร้างสรรค์เชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจวัฒนธรรม และสังคมให้มีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญา และการท่องเที่ยว"

It is a set of knowledge-based economic activities with a development dimension and cross-cutting linkages at macro and micro levels to the overall economy. "เศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เน้นองค์ความรู้ เกี่ยวข้องกับมิติทางการพัฒนาการ เป็นการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนทางเศรษฐกิจทั้งในระดับจุลภาค และมหภาค"

It is a feasible development option calling for innovative multidisciplinary policy responses and interministerial action. "เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประเทศต้องการนโยบายที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีความหลากหลายทางแนวคิด และต้องการการปฏิบัติงานร่วมกันในทุกๆ หน่วยงาน"

At the heart of the creative economy are the creative industries." และหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจสร้างสรรค์อยู่ที่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์"

ภาพที่ 1: ขอบเขตของภาคการผลิตภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ประเภทสินค้า/บริการ	DCMS (UK)	Symbolic Texts	Concentric Circles	WIPO	UNCTAD	UNESCO/UIS	Thailand
1. การโฆษณา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. สถาปัตยกรรม	✓		✓	✓	✓	✓	✓
3. การออกแบบ	✓		✓	✓	✓	✓	✓
4. แฟชั่น	✓	✓	✓			✓	✓
5. फिल्म และวิดีโอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. ซอฟต์แวร์ (อุปกรณ์)	✓	✓		✓		✓	
7. บริการท่องเที่ยว			✓		✓	✓	✓
8. วรรณกรรม		✓	✓	✓	✓	✓	✓
9. ดนตรี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10. พิพิธภัณฑ์ ห้องแสดง ห้องสมุด			✓	✓		✓	
11. การพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12. ซอฟต์แวร์	✓	✓		✓	✓		✓
13. กีฬา		✓					
14. ศิลปะการแสดง (ละครเวที และดนตรี)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15. การกระจายเสียง		✓	✓	✓	✓	✓	✓
16. วิดีโอเกมส์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17. ทัศนศิลป์ การถ่ายภาพ งานฝีมือ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18. อาหารไทย							✓
19. การแพทย์แผนไทย							✓

ที่มา: ปรับปรุงจาก (ภาคม เดิมพิทยาไพสิฐ, 2553)

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในกิจกรรม ปรับกระบวนการทัศน์ของประเทศสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ จากรูปภาพจะเห็นได้ว่า ในกรณีของประเทศไทยนั้น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความพยายามที่จะเพิ่ม 2 ภาคการผลิตซึ่งแตกต่างจากในกรณีของประเทศอื่นๆ เข้าไปในเศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้นคือ ภาคการผลิตอาหารไทย และบริการทางการแพทย์แผนไทย ซึ่งทั้ง 2 ภาคการผลิตเป็นภาคการผลิตที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางการแข่งขันที่สูงเพื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในเวทีการค้าโลก

2. เศรษฐกิจประชาคมโลก (Global Economy)

สถานการณ์การพัฒนาเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน การพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นกระบวนการที่ทำให้รายได้ต่อบุคคลที่แท้จริงของคนในประเทศเพิ่มขึ้นในระยะยาว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ประเทศต่างๆ จำเป็นต้องพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือเพื่อการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น การวัดว่าประเทศมีการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ในระดับใดขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งเครื่องมือสำคัญคือ รายได้ต่อบุคคล และหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ ซึ่งค่าใช้จ่ายหรือรายได้ต่อบุคคลเป็นเครื่องวัดฐานะทางเศรษฐกิจซึ่งสามารถแบ่งประเทศต่างๆ ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่มโลกที่หนึ่ง (ประเทศที่พัฒนาแล้ว) เป็นประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงมาก และมีการพัฒนาอุตสาหกรรมก้าวหน้ามาก เช่น สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น
- กลุ่มโลกที่สอง (ประเทศสังคมนิยม) เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน เกาหลีเหนือ คิวบา

- กลุ่มโลกที่สาม (ประเทศด้อยพัฒนา) เป็นประเทศที่ยากจน เช่น ประเทศในทวีปแอฟริกา ละตินอเมริกา และเอเชีย

สรุปสถานการณ์เศรษฐกิจตามภูมิภาค

1. ภูมิภาคเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในอัตราที่ช้าลงแต่มีความสมดุลมากขึ้น ตัวเลขการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคลดลงเป็นร้อยละ 6.9 ในปี 2557 เป็นผลมาจาก นโยบายเศรษฐกิจที่เข้มงวด และสภาวะตึงเครียดทางการเมืองซึ่งทำให้การส่งออกของภูมิภาคไม่โตเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับการฟื้นตัวของประเทศที่มีรายได้สูง (High-income Country) การเติบโตทางเศรษฐกิจได้ถูกประมาณการณ์ไว้ที่ร้อยละ 6.7 ในปี 2015 และคงที่ในปีต่อไป แสดงให้เห็นถึงการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของจีน ซึ่งจะทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งภูมิภาคลดลงในปี 2016 ถึง 2560 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจีน กล่าวคือ การค่อยๆ ลดนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ และการดำเนินมาตรการอย่างรอบคอบเพื่อชะลอการขยายตัวของเงินกู้นอกภาคธนาคารจะทำให้การเติบโตของจีนเหลือเพียงร้อยละ 6.9 ภายในปี 2560 (ลดลงจากร้อยละ 7.4 ในปี 2557) ส่วนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค นอกเหนือจากจีน การเติบโตทางเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.5 ภายในปี 2560 (เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.6 ในปี 2557) โดยการส่งออก การลงทุน และความมั่นคงทางการเมืองที่เพิ่มมากขึ้น เป็นปัจจัยหลักสนับสนุนการเติบโต

2. การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาใน ภูมิภาคยุโรป และเอเชียกลาง คาดว่าจะต่ำกว่าตัวเลขประมาณการณ์ที่ร้อยละ 2.4 ในปี 2557 สาเหตุหลักคือ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ไม่ต่อเนื่องในทวีปยุโรป และภาวะเศรษฐกิจชะงักงัน (stagnation) ในรัสเซีย แต่ในทางตรงกันข้าม การเติบโตทางเศรษฐกิจของตุรกี (ร้อยละ 3.1) กลับสูงกว่าที่ได้ประมาณการณ์ไว้ การเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้โดยรวมคาดว่าจะฟื้นเป็นร้อยละ 3 ในปี 2558 ร้อยละ 3.6 ในปี 2016 และร้อยละ 4 ในปี 2560 แต่ในทิศทางที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ภาวะเศรษฐกิจซบเซาในรัสเซียลดการเติบโตทางเศรษฐกิจในเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States) ที่ซึ่งการฟื้นตัวอย่างช้าๆ ในทวีปยุโรปควรกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจในยุโรปกลาง ยุโรปตะวันออก และตุรกี สถานการณ์ตึงเครียดระหว่างรัสเซีย และยูเครน มาตรการความร่วมมือคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ ความเป็นไปได้ที่ภาวะเศรษฐกิจชะงักงันในยุโรปจะมีระยะเวลานาน และการลดต่ำลงของราคาสินค้าโภคภัณฑ์อย่างต่อเนื่องยังคงเป็นปัจจัยความเสี่ยงสำคัญที่ฉุดรั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้

3. การเติบโตทางเศรษฐกิจใน ภูมิภาคละตินอเมริกาและแคริบเบียน ลดลงอย่างชัดเจน เท่ากับร้อยละ 0.8 ในปี 2557 แต่มีการพัฒนาที่แตกต่างกันภายในภูมิภาค โดยการเติบโตทางเศรษฐกิจของอเมริกาใต้ลดลงอย่างมาเนื่องจากปัจจัยภายในด้านลบ พร้อมทั้งภาวะเศรษฐกิจถดถอยในประเทศคู่ค้าสำคัญ และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ทั่วโลกที่ลดต่ำลง ปัจจัยเหล่านี้ได้กระทบต่อประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่บางประเทศในภูมิภาค ในทางตรงกันข้าม การเติบโตทางเศรษฐกิจของอเมริกาเหนือ และอเมริกากลางฟื้นตัวขึ้นด้วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มั่นคงในสหรัฐอเมริกา โดยมีการส่งออก และเงินทุนไหลเข้าที่เพิ่มขึ้นเป็นปัจจัยหลักของการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของประเทศที่มี

รายได้สูง และน่าจะทำให้การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP growth) เป็นร้อยละ 2.6 ในปี 2558 ถึง 2560 อย่างไรก็ตามปัจจัยเสี่ยงต่อการเติบโตของภูมิภาคนี้คือ ภาวะเศรษฐกิจชะงักตัวมากกว่าที่คาดไว้ของจีน และการลดต่ำลงอย่างมากของราคาสินค้าโภคภัณฑ์

4. ภายในหลังจากหลายปีของความขัดแย้ง บางประเทศใน ภูมิภาคตะวันออกกลาง และแอฟริกาตอนเหนือ เริ่มมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากขึ้น ถึงแม้ว่าการเติบโตในภูมิภาคจะยังคงอ่อนแอ และไม่เสมอภาคกัน การเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันค่อนข้างทรงตัว ในปี 2557 ในขณะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันฟื้นตัวเล็กน้อยจาก ปี 2013 โดยมีความไม่สมดุลทางด้านนโยบายการคลัง และปัจจัยภายนอกเป็นสาเหตุสำคัญที่กระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาค ในปี 2560 คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจของภูมิภาคนี้จะฟื้นตัวอย่างช้าๆ เป็นร้อยละ 3.5 ในปี 2560 (จากร้อยละ 1.2 ในปี 2557) ความเสี่ยงของสถานการณ์ความขัดแย้งภายในภูมิภาค และราคาน้ำมันที่ผันแปรปัจจัยสำคัญ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และความท้าทายด้านความมั่นคงจะยังคงมีอยู่ในภูมิภาคนี้ต่อไป ดังนั้นมาตรการแก้ไขปัญหาค่าความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่มีมาอย่างยาวนานได้ถูกทำให้ล่าช้าออกไปเรื่อยๆ และการว่างงานที่สูงยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องจัดการ อย่างไรก็ตาม การลดลงของราคาน้ำมันเป็นโอกาสที่ดีสำหรับภูมิภาคนี้ที่จะยกเลิกภาระเงินสนับสนุนด้านพลังงานสำหรับกลุ่มประเทศผู้นำเข้าน้ำมัน

5. ใน ภูมิภาคเอเชียใต้ เศรษฐกิจคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 5.5 ในปี 2557 ในระยะเวลา 10 ปี จากร้อยละ 4.9 ในปี 2556 การเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเป็นผลมาจากอินเดียซึ่งเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในภูมิภาค และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างพอประมาณในช่วงเวลา 2 ปีที่ผ่านมา สำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 6.8 ภายในปี 2560 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่ผ่อนคลายภาวะจำกัดของอุปทานในอินเดีย สถานการณ์ความตึงเครียดที่ลดลงในปากีสถาน การส่งเงินกลับประเทศของบังกลาเทศ และเนปาล และอุปสงค์สำหรับอุตสาหกรรมส่งออกของภูมิภาค การปรับเปลี่ยนในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ได้ลดความอ่อนไหวต่อความผันผวนของตลาดการเงินลง ปัจจัยเสี่ยงหลักของภูมิภาคนี้คือ ปัจจัยภายใน และรูปแบบทางการเมือง ดังนั้น การปฏิรูป และรักษาความมั่นคงทางการเมืองอย่างยั่งยืนจึงเป็นสาเหตุสำคัญของการเติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

มาตรวัดรายรับและผลผลิตของประเทศ (Measures of national income and output) เป็นเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อประมาณมูลค่าของสินค้าและบริการภายในระบบเศรษฐกิจ ในการคำนวณใช้ระบบของบัญชีประชาชาติ หรือ “การบัญชีประชาชาติ” ที่ถูกพัฒนาขึ้นในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1940 มาตรวัดที่ใช้ทั่วไป เช่น

- ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross National Product, GNP)
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product, GDP)
- ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product, NNP)

ผลผลิตมวลรวมประชาชาติ หรือ จีเอ็นพี (Gross national product, GNP) เป็นมาตรวัดผลผลิตทางเศรษฐกิจภายในดินแดนใด ๆ ในเชิงของทุนการคลัง ในช่วงเวลาหนึ่ง ผลิตภัณฑ์มวลรวมเป็น

หนึ่งในมาตรวัดรายรับ และผลผลิตของประเทศ คัดจากมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตขึ้นในระยะเวลาหนึ่งโดยใช้ทรัพยากรที่คนประเทศนั้นๆ เป็นเจ้าของ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือ จีดีพี (Gross domestic product, GDP) เป็นวิธีการคำนวณรายได้จากผลผลิตและบริการรวมของประเทศในแต่ละปี ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานคุณภาพชีวิตของ บุคคลในประเทศนั้น คัดจากมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงว่าทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้า และบริการจะเป็นทรัพยากรของพลเมืองในประเทศหรือเป็นของชาวต่างประเทศ ในทางตรงข้าม ทรัพยากรของพลเมืองในประเทศแต่ไปทำการผลิตในต่างประเทศก็ไม่นับรวมไว้ในผลิตภัณฑ์ในประเทศ

GDP ประกอบไปด้วย ตัวเลขของ การบริโภค + การลงทุน + รัฐบาล (เงินที่ทำการใช้จ่าย) + (การส่งออก - การนำเข้า) สรุป คือ GDP จะคิดมูลค่าสินค้า บริการหน่วยสุดท้าย ในระยะเวลาหนึ่งภายในประเทศเท่านั้น แต่ GNP จะต่างกันตรงที่มีการรวมการผลิตในต่างประเทศที่นำเอาวัตถุดิบมาใช้ด้วย

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net Nation Product : NNP) หมายถึง มูลค่ารวมในราคาตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ประชาชาติผลิตขึ้นได้ โดยใช้ปัจจัยการผลิตของประเทศในรอบระยะเวลาหนึ่งภายหลังหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรแล้ว โดยปกติจะวัดในเวลา 1 ปี NNP สามารถหาได้จาก $NNP = GNP - \text{ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร}$

นายจิมยอองคิม ประธานธนาคารโลก เปิดเผยว่า ปี 2016 จะเป็นปีที่น่าผิดหวังสำหรับการเติบโตของเศรษฐกิจโลกเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาในหลายประเทศมหาอำนาจ ขณะเดียวกันธนาคารโลกยังได้เปิดเผยรายงานที่ระบุว่า เวียดนามสามารถขยับฐานะเป็นประเทศรายได้ปานกลางได้ภายในปี 2035 หากพัฒนาภาคเอกชน และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้ดีกว่าในปัจจุบัน นอกจากนี้หากเวียดนามต้องการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจในประชาคมโลกธนาคารโลกมองว่า รัฐบาลต้องทำให้จีดีพีของประเทศเติบโตร้อยละ 7 ทุกปีต่อเนื่องไปจนถึงปี 2035 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ท้าทายอย่างมากในสภาวะเศรษฐกิจโลกยุคปัจจุบัน

สถานการณ์การผลิต ในทางเศรษฐศาสตร์ การผลิต หมายถึง การสร้างสินค้าหรือบริการต่างๆ ขึ้นมาโดยใช้ปัจจัยการผลิต ทั้งนี้ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ และยังก่อให้เกิดอรรถประโยชน์ด้านรูปร่าง (Form Utility) สถานที่ (Place Utility) และเวลา (Time Utility) ถ้ามองเป็นระบบ การผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตทั้งหลายหรือ ส่วนนำเข้า (Input) ที่ต้องใช้ในการผลิตมาแปรสภาพให้เป็นผลผลิต (Output) นั่นคือ สินค้าหรือบริการ นอกจากนี้การผลิตยังหมายถึงการสร้างสรรคสิ่งต่างๆ ให้มีคุณค่าขึ้นมาโดยใช้ปัจจัยการผลิตต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์

สรุปแล้ว การผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตชนิดต่างๆ มาใส่ในกระบวนการผลิตแปรสภาพปัจจัยการผลิตให้เป็นสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ การผลิตเป็นการสร้างอรรถประโยชน์ให้กับผู้บริโภค และยังเป็น การเพิ่มมูลค่าของสิ่งของที่มีอยู่แล้วให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

การผลิตมีวัตถุประสงค์ เพื่อจำหน่าย และบริโภคภายในประเทศเมื่อมีสินค้าเหลือจึงค่อยส่งออกไปขายต่างประเทศ สำหรับการผลิตระดับประเทศนั้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะการผลิตระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าเป็นการผลิตที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ ผลิตแล้วส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ที่เรียกกันว่าผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งลักษณะการผลิตเพื่อการส่งออก มีดังนี้

- เป็นการผลิตแบบขนาดใหญ่ (Mass Production)
- เน้นการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน
- ใช้เทคนิคการผลิตเพื่อให้ต้นทุนต่ำ
- ปริมาณการผลิตในแต่ละรุ่น (Lot) มีจำนวนมากเพื่อให้เกิดการประหยัดขนาดของการผลิต

การจัดการธุรกิจในปัจจุบันนี้ได้ ความสำเร็จทางธุรกิจจะดูได้จากความพึงพอใจลูกค้าเป็นหลัก หากธุรกิจสามารถผลิตสินค้าที่ทำให้ลูกค้าพอใจ เช่น คุณภาพตามที่ลูกค้าต้องการ ราคาต่ำ จัดส่งสินค้าได้สะดวก และรวดเร็ว มีบริการหลังการขายที่ดี มีรูปแบบสินค้าให้ลูกค้าเลือกได้มากมาย หรือผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้าได้หลากหลายรูปแบบหรือพัฒนาสินค้าได้รวดเร็ว ก็ย่อมจะประสบความสำเร็จไปสู่การเป็นบริษัทชั้นนำของประเทศและของโลกได้ในอนาคต ซึ่งการที่จะทำได้เช่นนี้ต้องมีการจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain)

การจัดการโซ่อุปทาน(Supply Chain) คือ กระบวนการการผลิตสินค้าหรือบริการแบบใหม่ที่มีมองความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน ตั้งแต่ ลูกค้า ผู้ผลิต คู่ค้าที่ขายวัตถุดิบ (Suppliers) โดยมีการเชื่อมโยง (แบ่งปัน) ข้อมูลกันตลอดทั้งโซ่อุปทาน เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจสูงสุด ด้วยต้นทุนต่ำ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการดำเนินงาน เช่น **E-commerce, Internet** มาช่วยในการติดต่อระหว่างกันภายในโซ่อุปทาน การนำโซ่อุปทานมาใช้ในการดำเนินงานจะช่วยสร้างความได้เปรียบในเชิงแข่งขันทางธุรกิจ ในที่นี้ขอยกตัวอย่าง การผลิตชามเบญจรงค์ เราจะไม่แข่งขันทางด้านราคากับประเทศอื่น แต่เราจะพยายามผลิตสินค้าให้มีคุณภาพกว่า สวยงามกว่า เพราะไทยได้เปรียบในเรื่องฝีมืออ่อนช้อย สวยงาม และประณีต หลังจากดูเรื่องต้นทุน IT ตลาดแล้ว ก็นำ Supply Chain มาใช้ด้วย โดยการดูไปข้างหลังคือที่ Supplier ต้องจัดการ Supplier ให้ได้คุณภาพต้นทุนต่ำจึงจะสามารถแข่งขันได้

ในภาวะที่มีการแข่งขันกันอย่างสูงผู้ผลิต/โรงงานผู้ผลิตมีโอกาสน้อยลง ธุรกิจที่จะดำรงอยู่ได้ สินค้าต้องมีต้นทุนต่ำ และมีคุณภาพ การแข่งขันที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดทำให้ต้นทุนไม่สามารถทำให้แข่งขันกันทางด้านราคาให้ต่ำลงได้ไปกว่านี้ (ข้างหน้า) ทำให้โรงงานหรือผู้ผลิต ต้องหันกลับมามอง Supplier (ข้างหลัง) พยายามที่จะลดต้นทุนโดยพิจารณา Supplier ลักษณะ Supply Chain ใช้ไม่ได้ เพราะความซับซ้อนของการค้าระหว่างประเทศ

ตัวอย่างเช่น

- ✓ ในประเทศญี่ปุ่น ญี่ปุ่นเห็นว่าประเทศจีนเป็นประเทศที่ผลิตสินค้าต้นทุนต่ำ และคุณภาพยังมีปัญหา บวกกับระเบียบข้อบังคับที่ผู้ลงทุนสามารถขนเงินออกนอกประเทศในจำนวนที่จำกัด ทำให้นักธุรกิจชาวญี่ปุ่นไม่สะดวกและไม่อยากลงทุน ส่วนอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์มีปัญหาในด้านความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศที่ญี่ปุ่นมั่นใจคุณภาพ

ฝีมือแรงงาน และกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เอื้ออำนวย ดังนั้นประเทศญี่ปุ่น จึงมักจะมาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยโดยเฉพาะการผลิตยานยนต์ และไม่ใช่เพียงแคให้ประเทศผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์รถยนต์เหมือนในอดีต ปัจจุบันญี่ปุ่นให้ประเทศไทยผลิตชิ้นส่วนและประกอบรถยนต์เป็นคัน (สินค้าสำเร็จรูป) และส่งออกไปให้ประเทศคู่ค้าของญี่ปุ่นภายใต้ตราหือ (Brand Name) ของญี่ปุ่น เช่น Toyota Honda Isuzu เป็นต้น การผลิตและประกอบในประเทศไทยแล้วส่งออก เช่นนี้ประเทศญี่ปุ่นจะได้ประโยชน์ด้าน GSP (สิทธิพิเศษทางการค้า) เช่น ถ้าญี่ปุ่นส่งออกเอง ประเทศคู่ค้าคิดภาษี 50% แต่ถ้าเป็นประเทศไทยส่งออก ภาษีอาจจะเท่ากับ 5 - 10% เป็นต้น

- ✓ การผลิตในอนาคตจะเป็นการผลิตแบบ Mass Production เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ จะสมมุติว่ามี 3 บริษัทคือ บริษัท A, บริษัท B และบริษัท C
 - บริษัท A เป็นบริษัทที่เป็นศูนย์กลางรับผลิตสินค้าให้กับทุกตราหือแต่ไม่มีตราหือเป็นของตัวเองเลยและไม่เป็นผู้จำหน่าย เช่น ประเทศจีนรับผลิตยาสีฟันให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลก เพราะสามารถผลิตได้ในต้นทุนที่ต่ำ ใครมาจ้างจีนรับทำให้หมด จีนจะไม่ขายและไม่มีตราหือเป็นของตนเอง
 - บริษัท B เป็นบริษัท เป็นบริษัทที่มี แต่ตราหือ (Brand) เพียงอย่างเดียว ไม่เป็นผู้ผลิตและไม่เป็นผู้ขาย แต่จะจ้างบริษัท C ให้เป็นบริษัทที่ทำหน้าที่ขายกระจายสินค้าให้กับบริษัท B
 - บริษัท C เป็นบริษัทที่ไม่ผลิต ไม่มีตราหือเป็นของตนเอง แต่จะทำหน้าที่เป็นผู้ขาย หรือจัดจำหน่ายสินค้าแต่เพียงอย่างเดียว (Broker)

สิ่งเหล่านี้คือรูปแบบการผลิตในอนาคตที่จะต้องเจอ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องเร่งปรับตัวให้สอดคล้องภาวะการผลิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศหนึ่งกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก การค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้ เนื่องจากภูมิอากาศของแต่ละประเทศในโลกนี้ไม่เหมือนกัน จึงทำให้ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน วัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตมีจำนวนไม่เท่ากัน เป็นเหตุให้ต้นทุนในการผลิตแตกต่างกัน ทำให้ความชำนาญในการผลิตสินค้า และบริการแตกต่างกัน **เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องได้รับประโยชน์สูงสุด** แต่ละประเทศจึงเลือกผลิตสินค้าหรือบริการที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่มีมากมายภายในประเทศนั้นๆ จะทำให้ได้สินค้า และบริการที่มีคุณภาพดี และต้นทุนต่ำ แล้วนำสินค้าไปขายในตลาดโลก ส่วนสินค้า และบริการที่ผลิตเองแล้วต้นทุนสูง หรือไม่สามารถผลิตได้ก็จะซื้อมาบริโภค การแลกเปลี่ยนลักษณะนี้ทำให้ประชากรชาวโลกได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาไม่แพง เช่น ประเทศไทยมีดินฟ้าอากาศที่เหมาะสมที่จะทำการเกษตร ประเทศไทยก็จะผลิตสินค้าเกษตร เช่น ข้าว เมื่อได้ผลผลิตก็จะส่งไปขายในตลาดโลก ส่วนประเทศอิรักมีปัจจัยการผลิตเหมาะที่จะผลิตน้ำมัน อิรักก็จะ

ผลิตน้ำมันส่งไปขายในตลาดโลก ก็จะทำให้อิรักมีรายได้จากการขายน้ำมัน โดยประเทศอิรักนำเข้าข้าวจากประเทศไทย ส่วนประเทศไทย มีรายได้จากการขายข้าว นำรายได้ซื้อน้ำมันมาใช้ในประเทศ เป็นต้น

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ นโยบายการค้าระหว่างประเทศที่หลายๆ ประเทศต้องการให้เป็นก็คือ นโยบายการค้าเสรีทั่วโลก แต่ในทางปฏิบัติแล้วลักษณะการค้าระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันมีลักษณะที่เป็นไปในรูปแบบของการค้าที่ไม่เสรี กล่าวคือ ประเทศต่างๆ มักใช้นโยบายภาษีหรือนโยบายที่มีใช้ภาษีมาเป็นข้อจำกัดเพื่อควบคุมการค้ามากขึ้น ทำให้ผลประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศลดน้อยลงไป ในขณะที่เดียวกันประเทศเหล่านี้ก็ยังมองเห็นผลดีของการค้าเสรี แต่จะให้เกิดการค้าเสรีกับทุกประเทศทั้งโลกคงเป็นไปได้ยาก ด้วยดังกล่าวจึงมีบางประเทศหันมารวมตัวกันเป็นกลุ่มแล้วพยายามลดหรือเลิกใช้นโยบายจำกัดการค้าระหว่างประเทศภายในกลุ่ม พร้อมกับหาช่องทางขยายการค้าระหว่างให้กว้างขวางขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายได้ โดยมีการจัดตั้งสถาบันระหว่างประเทศขึ้นเพื่อตกลงร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศร่วมกัน แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจุบันมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ดังตัวอย่างนี้

- 1) WTO (World Trade Organization)
- 2) เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA : ASEAN Free Trade Area)
- 3) APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation)
- 4) OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries)
- 5) GMS (Greater Mekong Sub-Region)
- 6) ACMECS (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy)
- 7) BISTEC (Bangladesh-India-Sri Lanka-Thailand Economic Cooperation)
- BIMSTEC
- 8) IMF (International Monetary Fund)
- 9) FTA (Free Trade Agreement) FTA
- 10) ASEAN สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN)

3. เศรษฐกิจประเทศไทย

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (open economy) คือ เป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้า และบริการกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยก็ได้นำเข้าสินค้าเยอะมาก เป็นเหตุให้เราขาดดุลการค้า สามารถจำแนกสินค้านำเข้าได้ดังนี้

- สินค้าอุปโภคบริโภคประเภทอาหาร ผลิตภัณฑ์นม เครื่องดื่ม เครื่องใช้ในบ้าน มีแนวโน้มลดลงเพราะมีการผลิตทดแทนการนำเข้า และพัฒนาไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออก
- สินค้าสำเร็จรูปและวัตถุดิบ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมภายใน มีแนวโน้มสูงขึ้น
- สินค้าประเภททุน ได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องทุนแรงรถแทรกเตอร์ ปุ๋ยเคมี มีแนวโน้มสูงขึ้น
- สินค้าอื่นๆ ได้แก่ รถยนต์ เชื้อเพลิง อะไหล่รถยนต์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ในรอบระยะ 10 ปีที่ผ่านมาอัตราการนำเข้าสินค้าของไทยสูงมากขึ้น เนื่องจากการเร่งพัฒนาประเทศมีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าทุนมากขึ้น การบริโภคของคนในประเทศเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมบริโภคเปลี่ยนแบบ ซึ่งมักจะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย และมีราคาสูง นอกจากนี้ประเทศไทยส่งเสริมการค้าเสรี ควบคุมการนำเข้าเพียงไม่กี่รายการ จึงมีการนำเข้าสินค้าอย่างมากจากสาเหตุเหล่านี้ เป็นเหตุให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ามาตลอด

เศรษฐกิจ และการค้าของไทยในระยะที่ผ่านมาจะขยายตัวในอัตราที่สูงมาก แต่จากสถานการณ์เศรษฐกิจ และการค้าของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ ได้มีการนำมาตรการใหม่ๆ มาเป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้ามากขึ้น เช่น การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และ ตอบโต้การอุดหนุนการห้ามนำเข้าโดยอัตโนมัติ โดยใช้เหตุผลทางสุขอนามัย มาตรฐานสินค้าหรือสิ่งแวดล้อม การแข่งขันในตลาดการค้าโลกที่มีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ในส่วนของประเทศไทยนอกจากแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการค้าของโลกโดยเข้าร่วมในกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกัน และผลักดันให้มีการพัฒนาอาเซียนเป็นเขตการค้าเสรีแล้ว จะต้องพัฒนาสินค้าออกของไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้นทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า และประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในตลาดโลก รวมทั้งจะต้องแสวงหาช่องทางที่จะขยายการลงทุนของไทยไปในภูมิภาคต่างๆ ให้มากขึ้นทั้งในลักษณะของการลงทุนโดยตรง และการร่วมทุน เพื่อเป็นช่องทางให้สินค้าออกของไทยกระจายไปสู่ตลาดต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ นับได้ว่ามีความสำคัญใหญ่หลวง จะมีผลกระทบเช่นไรต่อการดำรงชีพของประชาชนโดยส่วนรวมในแต่ละช่วงเวลา ตลอดจนจะต้องพิจารณาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยว่ามีแนวโน้มดำเนินไปอย่างไร ประสานสอดคล้องกับปัจจัยต่างๆ ในขณะนั้นหรือไม่เพียงใด สมควรที่จะได้ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องด้านใดบ้าง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวมโดยแท้จริง ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนี้ มีสาเหตุมาจากการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่มุ่งจะรักษาอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูง จึงทำให้มีการพึ่งพาปัจจัยภายนอกประเทศเกินสมควร จากการติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจปัญหาต่างๆ เหล่านี้จะคงอยู่ต่อไปและจะทวีความรุนแรงมากขึ้น หากไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การนำเข้า และการส่งออกตลอดจนการแก้ไขนโยบายเศรษฐกิจหลายๆ ด้านอย่างมีระเบียบแบบแผน ปัญหาเหล่านี้ก็จะยิ่งสะสมเพิ่มพูนขึ้นจนยากที่จะแก้ไข

ข้อเท็จจริงในสังคมไทย สภาพสังคมไทยปัจจุบัน กำลังเปลี่ยนเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสารแต่สังคมเกษตรกรรมทั้งแบบดั้งเดิม และแบบใหม่ และสังคมอุตสาหกรรมก็ยังคงอยู่ สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีความสับสนและยุ่งเหยิงที่เกิดจากการเชื่อมต่อกันของยุคอุตสาหกรรม ยุคข้อมูลข่าวสารและการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คนไทยกว่าร้อยละสี่สิบ ยังคงเป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น เมื่อกระแสโลกาภิวัตน์เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และทุกประเทศต่างมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตนเองไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ปัจจัยที่เสริมสร้างบทบาทของการพัฒนา คือ “นโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลไกระดับชาติ” ว่ามีกลไกรองรับกระแสโลกาภิวัตน์มากน้อยเพียงใด ซึ่งการเสริมสร้างศักยภาพ คือ แนวคิดที่ต้องการให้แต่ละประเทศสามารถสร้างกลไกและนโยบายในประเทศให้มีความเข้มแข็งเพียงพอ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญตั้งแต่ระดับท้องถิ่น คือ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” กำหนดแนวทางการทำงานที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ และวิถีชีวิตของตัวเองให้เป็นไปในทิศทางที่พึงปรารถนา โดยยึดหลักการการพึ่งตนเอง และการสร้างความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อที่จะก่อให้เกิดพลังที่จะร่วมกันพัฒนาการกระจายอำนาจผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่ต่อเนื่อง และมั่นคง

แนวทางที่ดีที่สุดในการรับมือกับกระแสโลกาภิวัตน์ คือ การเปิดรับและการเปลี่ยนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในการเข้าร่วมตลาดเศรษฐกิจระดับโลกทั้งทางด้านสินค้า ทุนและบริการ และต้องยอมรับด้วยว่าโลกาภิวัตน์ไม่ได้นำมาซึ่งโอกาส หากแต่มีความเสี่ยงตามมาด้วย กล่าวคือในขณะที่โลกาภิวัตน์นำมาซึ่งโอกาสที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจที่โตขึ้น และมาตรฐานชีวิตที่ดีขึ้น การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ และระหว่างประเทศจึงมีความสำคัญ และก่อประโยชน์แก่ทุกฝ่าย โดยประเทศที่ร่ำรวยควรมีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประสบปัญหาด้านการเศรษฐกิจ รัฐบาลควรให้การช่วยเหลือกลุ่มธุรกิจในประเทศ และเสริมสร้างนโยบายส่งเสริมการลงทุนให้มีความมั่นคงมากขึ้นเพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างชาติในการเข้ามาลงทุน

อนาคตประเทศไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)

แนวทางหนึ่งที่จะผลักดันการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยได้อย่างเต็มที่ คือการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดขนาดใหญ่ได้มากขึ้น

1. AEC Blueprint มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อกำหนดทิศทางและแผนงาน ในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินการให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดจนบรรลุเป้าหมายของ AEC ในปี 2558 (ค.ศ.2015) และสร้างพันธะสัญญาระหว่างประเทศสมาชิกที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก กล่าวคือ

1.1 การเป็นตลาด และฐานการผลิตเดียว : (Single market and Production base) : ให้การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงาน และเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น โดยมี

เป้าหมายคือ ลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดในด้านต่าง ๆ ลงและเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นให้กับบุคคล/นิติบุคคลสัญชาติอาเซียน

1.2 การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน : โดยใช้มาตรการยกเลิกภาษีสินค้าให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

1.3 การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค : เพื่อเป็นการลดช่องว่างของระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกทั้งเก่า และใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุน SMEs และร่วมมือกันในโครงการต่างๆ เช่น ความร่วมมือด้านการเกษตร อาหาร และป่าไม้ ทรัพยากรทางปัญญา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศความร่วมมือด้านพลังงาน เป็นต้น

1.4 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก : ส่งเสริมการรวมกลุ่มเข้ากับประชาคมโลก ด้านนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค

ประโยชน์ และผลกระทบของประเทศไทยจาก AEC Blueprint

ปัจจุบันอาเซียนนับเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับหนึ่งของไทยมากกว่า EU หรือ US หรือ ญี่ปุ่น และมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในด้านการค้า และการลงทุนอาเซียนจัดเป็นตลาดสำคัญ และมีศักยภาพด้วยประชากรราว 600 ล้านคน มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ รวมกันกว่า 1.6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ นับเป็นกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่กลุ่มหนึ่งของโลก

ประโยชน์จาก AEC Blueprint ต่อประเทศไทย

สร้างตลาดขนาดใหญ่เพื่อขยายโอกาสด้านการค้า และการลงทุน ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มการจ้างงานของประชาชนภายในประเทศ จากการขยายตัวด้านการค้า และการลงทุน เมื่อเปิดเสรีในสาขาบริการที่เน้นใช้แรงงานจะทำให้สัดส่วนการจ้างงานในภาคบริการขยายตัวสูงขึ้น เกิดการส่งเสริมด้านแหล่งวัตถุดิบ เพื่อให้ผู้นำวัตถุดิบจากในประเทศมาใช้ประโยชน์ ลดต้นทุนการผลิต และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้า

1. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในสายตาประชาคมโลก การรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง และชัดเจนจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาคมโลกเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย และของภูมิภาค

2. เปิดโอกาสให้ผู้ผลิต และผู้บริโภคเข้าถึงบริการที่ดีขึ้นในราคาที่ถูกลง จากการเปิดเสรีในด้านโทรคมนาคม และการเงิน โดยลดข้อจำกัดในการจัดตั้งธุรกิจของบริษัทต่างชาติ ทำให้ผู้ประกอบการด้านการผลิต และการเกษตรเข้าถึงบริการ และแหล่งเงินทุนได้มากขึ้นในต้นทุนที่ต่ำลง ในขณะที่ผู้บริโภคมีทางเลือกในการใช้บริการที่ดีขึ้นจากผู้ให้บริการทั้งใน และต่างประเทศ ในราคาที่ถูกลง

3. ช่วยให้แรงงานฝีมือไทยมีโอกาสเข้าถึงแหล่งตลาดในอาเซียนเพิ่มขึ้น และช่วยให้แรงงานฝีมือได้มีการพัฒนาความถนัดเฉพาะทางมากขึ้น

4. ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนภายในประเทศ ซึ่งมีผลการศึกษากว่าการเป็น AEC จะช่วยให้ GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวขึ้นถึงร้อยละ 8-10 ต่อปี

ผลกระทบของ AEC Blueprint ต่อประเทศไทย

ภาคการผลิตที่ไม่พร้อมในการแข่งขันหรือไม่มีความได้เปรียบในด้านต้นทุน ต้องเผชิญกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องจากการลดอุปสรรคในด้านการค้า และการลงทุนต่างๆ ทำให้ผู้ประกอบการจากต่างประเทศสามารถเข้าสู่ตลาดได้สะดวกมากขึ้น และเพิ่มการแข่งขันในตลาดให้สูงขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ไม่มีความพร้อมหรือมีขีดความสามารถในการแข่งขันต่ำอาจถูกกดดันให้ต้องออกจากตลาดไป

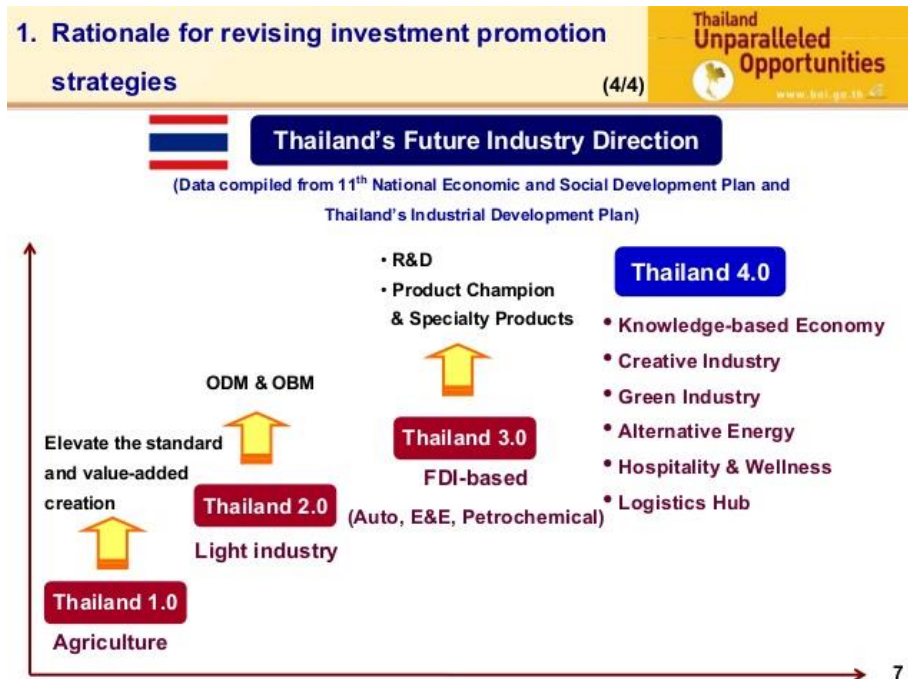
ภาพรวมส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีความพร้อม แต่อาจมีธุรกิจบางประเภทที่ยังขาดความพร้อมอยู่บ้าง เช่น สินค้าพวกเกษตรกรรมบางรายการที่ต้องอาศัยระยะเวลาปรับตัวค่อนข้างสูงมากกว่าสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนถึงแม้จะมีนโยบายปรับลดภาษี แต่นโยบายดังกล่าวก็พิจารณาใช้ได้กับสินค้าบางรายการเท่านั้น

วิสัยทัศน์ ประเทศไทยไปสู่ “ประเทศไทย 4.0”

ดร.สุวิทย์ สรุพบว่า โมเดลการพัฒนาประเทศไทย 1.0 คือการเน้นภาคเกษตร พอมา 2.0 เริ่มเน้นอุตสาหกรรมเบา และพอถึง 3.0 คือช่วงเวลาที่ผ่านมามาจนถึงบัดนี้ก็คือการเน้นอุตสาหกรรมหนัก และการส่งออก แต่ทั้ง 3 รหัส ตั้งแต่ 1.0, 2.0 จนถึง 3.0 ไม่พอเพียงเสียแล้ว เพราะประเทศไทยต้องเผชิญกับดักจนติดหล่มอยู่ในกลุ่มประเทศ “รายได้ปานกลางชั้นสูง” ไม่สามารถทะลุผ่านออกมาได้ จึงต้องมีโมเดล หรือรหัสใหม่ “ประเทศไทย 4.0” คือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” ได้แก่

1. เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม
2. เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์ สุดท้าย
3. เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยได้ดำเนินการสอดคล้องกับการเข้าสู่ Thailand 4.0 ด้วยการมีกา
 ไร้บริการภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Government : E-Government)

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกว่า E-Government หรือ Digital Government คือ
 วิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่าย สื่อสารเพื่อเพิ่ม
 ประสิทธิภาพการดำเนินงานภาครัฐ ปรับปรุงการบริการแก่ประชาชน การบริการด้านข้อมูล และ
 สารสนเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ประชาชนมีความใกล้ชิดกับภาครัฐมากขึ้น
 สื่ออิเล็กทรอนิกส์จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเข้าถึงบริการของรัฐ ประการสำคัญจะต้องมีความ
 ร่วมมืออย่างใกล้ชิด และเต็มใจจากทั้ง 3 ฝ่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน ผลพลอยได้ที่
 สำคัญที่จะได้รับคือ ธรรมาภิบาล และความโปร่งใสที่มีมากขึ้นในกระบวนการทำงานของระบบ
 ราชการอันเนื่องมาจากการเปิดเผยข้อมูล และประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบได้ตลอดเวลาจึงคาด
 ว่าจะนำไปสู่การลดคอร์รัปชั่นได้ในที่สุด

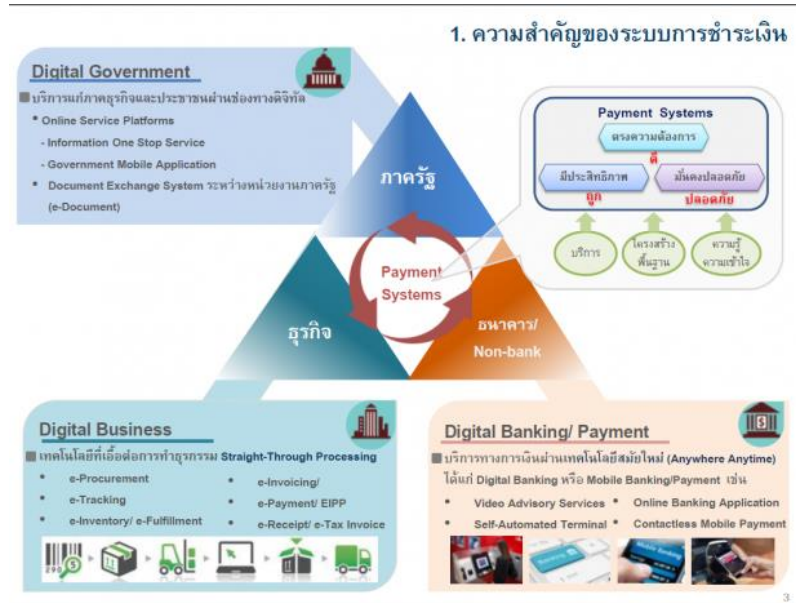
ความหมายของการแบ่งกลุ่มตามผู้รับบริการของ E-Government

1. รัฐ กับ ประชาชน (Government to Customer : G to C หรือ G2C) เป็นการให้บริการของรัฐสู่ประชาชนโดยตรง เช่น การชำระภาษี การจดทะเบียน การจ่ายค่าปรับ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนประชาชนกับผู้ลงคะแนนเสียง และการค้นหาข้อมูลของรัฐที่ดำเนินการให้บริการข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น โดยที่การดำเนินการต่างๆ นั้นจะต้องเป็นการทำงานแบบ Online และ Real Time มีการรับรอง และการโต้ตอบที่มีปฏิสัมพันธ์

2. รัฐ กับ เอกชน (Government to Business : G to B หรือ G2B) เป็นการให้บริการภาครัฐกิจเอกชน โดยที่รัฐจะอำนวยความสะดวกต่อภาครัฐกิจและอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันกันโดยความเร็วสูง มีประสิทธิภาพ และมีข้อมูลที่ต้องอยู่อย่างเป็นธรรมและโปร่งใส เช่น การจดทะเบียนทางการค้า การลงทุน และการส่งเสริมการลงทุน การจัดซื้อจัดจ้างทางอิเล็กทรอนิกส์ การส่งออกและนำเข้า การชำระภาษี และการช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลาง และเล็ก

3. รัฐ กับ รัฐ (Government to Government : G to G หรือ G2G) เป็นรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปมากของหน่วยราชการ ที่การติดต่อสื่อสารระหว่างกันโดยกระดาษ และลายเซ็นในระบบเดิมในระบบราชการเดิมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยการใช้ระบบเครือข่ายสารสนเทศ และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างเป็นทางการเพื่อเพิ่มความเร็วในการดำเนินการ (Economy of Speed) ลดระยะเวลาในการส่งเอกสาร และข้อมูลระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังเป็นการบูรณาการการให้บริการระหว่างหน่วยงานภาครัฐโดยการใช้การเชื่อมต่อโครงข่ายสารสนเทศเพื่อเอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกัน (Collaboration) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน (Government Data Exchange) ทั้งนี้ รวมไปถึงการเชื่อมโยงกับรัฐบาลของต่างชาติ และองค์กรปกครองท้องถิ่นอีกด้วย ระบบงานต่างๆ ที่ใช้ในเรื่องนี้ได้แก่ ระบบงาน Back Office ต่างๆ ได้แก่ ระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบบัญชี และการเงินระบบจัดซื้อจัดจ้างด้วยอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม องค์กรจะต้องมีกระบวนการในการลดแรงต่อต้านของบุคลากรที่คุ้นเคยกับการทำงานในระบบเดิม

4. รัฐ กับ ข้าราชการ และพนักงานของรัฐ (Government to Employee: G to E หรือ G2E) เป็นการให้บริการที่จำเป็นของพนักงานของรัฐ (Employee) กับรัฐบาล โดยที่จะสร้างระบบเพื่อช่วยให้เกิดเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต เช่น ระบบสวัสดิการ ระบบที่ปรึกษาทางกฎหมาย และข้อบังคับในการปฏิบัติราชการ ระบบการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เป็นต้น E-Government จะเป็นแบบ G2G G2B และ G2C ระบบต้องมีความมั่นคงปลอดภัย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ ประชาชนอุ่นใจในการรับบริการและชำระเงินค่าบริการ ธุรกิจก็สามารถดำเนินการค้าขายกับหน่วยงานของรัฐด้วยความราบรื่น อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญในการให้บริการตามแนวทางรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce คือ บริการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบ B2C และ B2B เป็นหลัก)

ตัวอย่างรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

1. การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement) ปัจจุบันมีการจัดซื้อการจัดจ้างของภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ เช่น การตกลงราคา การสอบราคา การประกวดราคา การจัดซื้อแบบออนไลน์การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานด้วย ระบบอิเล็กทรอนิกส์การลงทะเบียนบริษัทผู้ค้า การทำงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็น อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบออนไลน์ทั้งในลักษณะที่เป็นระบบปิด เช่น ขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

2. การประมูล ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ซึ่งเป็นการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีสอบราคาแบบออนไลน์โดยผ่านทาง ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นการดำเนินงานปรับปรุงระบบ การจัดการด้านการเงินการคลังของภาครัฐให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพยิ่ง

3. การชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต (e-Revenue) เป็นการให้บริการแก่ผู้เสียภาษี ด้วยการมีโครงการยื่นแบบแสดง รายการเสียภาษีผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มทางเลือกในการบริการให้แก่ผู้เสียภาษี และเพื่ออำนวยความสะดวก และรวดเร็วให้กับผู้เสียภาษีเป็นการลดต้นทุนของผู้เสียภาษีในการเดินทางไปเสียภาษี และเป็นการลดภาระ ลดขั้นตอน และลดเวลาในการดำเนินงานรับแบบแสดงรายการเสียภาษีชำระภาษีงานบันทึก ข้อมูล และงานจัดเก็บเอกสาร

4. ระบบการทำหนังสือเดินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Passport หรือ E-passport) แนวคิดนี้เป็นการพัฒนาหนังสือเดินทางจากแบบเดิมมาเป็นหนังสือเดินทางอิเล็กทรอนิกส์

4.1 ระบบบัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัตรสมาร์ทการ์ด (Smart Card)

ระบบบัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์เป็นแนวคิดที่จะให้ประชาชนใช้บัตรเพียงใบเดียวแทนบัตรประเภทต่างๆ ที่ภาครัฐออกให้ทั้งหมด เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อประชาชนในการพกพาบัตร และเป็นการประหยัดงบประมาณของภาครัฐในการออกบัตรประเภทต่างๆ ตลอดจนทำให้เกิดความเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในสังคมไทย บัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์จะมีชิพสำหรับจัดเก็บข้อมูลสำคัญของบุคคลผู้ซึ่งเป็นเจ้าของบัตร พร้อมลายพิมพ์นิ้วมือเจ้าของบัตร ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลในการขอรับบริการต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐ และจะมีสัญลักษณ์สำหรับตรวจสอบป้องกันการปลอมแปลงบัตรที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ยากแก่การปลอมแปลง

4.2 ระบบทะเบียนราษฎรอิเล็กทรอนิกส์ (e-Registration) เป็นการจัดทำระบบ

ให้บริการประชาชน ทางด้านการทะเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ประชาชนสามารถใช้บริการทางทะเบียนราษฎรอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ในรูปแบบของการขอรับบริการต่างๆ เพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูลด้านการทะเบียนของผู้ใช้แต่ละคนได้ เช่น การตรวจสอบประวัติการสมรส ประวัติการหย่า การตรวจสอบรายการทะเบียนชื่อสกุล การตรวจสอบรายชื่อบุคคลทะเบียนบ้านกลาง ซึ่งจะมีระบบฐานข้อมูลทะเบียนกลางเป็นระบบฐานข้อมูลหลัก ในการดำเนินงาน 12 ที่มา : <http://www.khonthai.com/TH/>

การบริหารประเทศภายใต้รัฐบาลพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในรอบปี 2558 การดำเนินงานหลายนโยบายมุ่งวางโครงสร้างเพื่อเศรษฐกิจ และสังคมระยะยาวเช่นเดียวกับ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติหรือ National e-Payment Master Plan หนึ่งในนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจภาคการเงินที่จะช่วยขับเคลื่อนทุกภาคส่วนของประเทศก้าวสู่ความเป็น Digital Economy!

e-Payment หมายถึง การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การโอนสิทธิการถือครองเงิน หรือการโอน สิทธิการถอนเงิน หรือหักเงินจากบัญชีเงินฝากของผู้ใช้บริการที่เปิดไว้กับผู้ให้บริการ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด หรือบางส่วน

ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Electronic Payment System คือ กระบวนการส่งมอบหรือโอนสื่อการชำระเงินเพื่อชำระราคาโดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารโทรคมนาคม โทรสาร โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ในยุคปัจจุบัน การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านอินเทอร์เน็ตกำลังได้รับความนิยมอย่างมาก โดยมีทั้งธนาคาร และผู้ประกอบการที่ไม่ใช่สถาบันการเงินที่ให้บริการดังกล่าว

โดยในปี 2559 มีเป้าหมายการเริ่ม Any ID (เพื่อเปิดบัญชีธนาคารประเภทผูกกับเลขบัตรประชาชนใช้ในการลดภาระการเข้าถึงประชาชนด้วยเลขบัตรประชาชน เช่น สามารถลดค่าใช้จ่ายการพิมพ์เช็คคืนภาษี หรือจ่ายเงินสงเคราะห์ต่างๆ ปัจจุบันเปิดให้ลงทะเบียน 15 ก.ค. 2559 โดยหน่วยงานธนาคารได้เปิดระบบ Prompt Pay ให้บริการรองรับนโยบายดังกล่าว)

(*ดั่งภาพ : การเปิดบัญชีธนาคารด้วยรหัสบัตรประชาชน เบอร์โทรศัพท์เพื่อใช้ใน ระบบ e-Payment)

ทั้งนี้ ยังมีการดำเนินการพัฒนาระบบโดยมีการขยายการใช้งานระบบฐานข้อมูลทะเบียนกลาง ไปสู่หน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอิสระ ด้วยการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐสามารถร่วมใช้ประโยชน์จากรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ จึงถือได้ว่าเป็นต้นแบบในการ ให้บริการของภาครัฐที่มีผลสัมฤทธิ์อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ตลอดจนนำไปสู่การได้รับการยอมรับในมาตรฐาน จากประชาชนอย่างกว้างขวาง ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สามารถตอบโจทย์ของการพัฒนาระบบราชการได้ เพราะเป็นเครื่องมือที่สามารถพัฒนา และปรับปรุงระบบงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจในการให้บริการประชาชน และสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐได้มีการพัฒนา และปรับปรุงตนเอง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐให้สูงขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริการประชาชน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์จึงนับว่าเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่ง ในการบริหารจัดการภาครัฐในยุคปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐยังคงมุ่งเน้นการให้บริการเพียงด้านเดียว ดังนั้น ในอนาคตหน่วยงานของรัฐควรจะต้องเน้นการนำรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในระบบการจัดการภายในหน่วยงานให้มีความโปร่งใส และเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญหน่วยงานของรัฐจะต้องนำรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้พัฒนาการบริการ

เพิ่มขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวก และรวดเร็ว ให้แก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น เพราะการที่หน่วยงานของรัฐมีการพัฒนารูปแบบใหม่ของการให้บริการประชาชน โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ นับว่าเป็นกุญแจสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการพลิกโฉมการให้บริการของภาครัฐที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถรับบริการต่างๆ เพียงปลายนิ้วสัมผัสในทุกๆ เวลา และสถานที่ (Anytime Anywhere) โดยผ่านหน้าจอกอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งนับเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาบริหารจัดการภาครัฐเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาระบบราชการให้กลายเป็นระบบราชการอิเล็กทรอนิกส์ อย่างแท้จริง สำหรับภาคประชาชนนั้น รัฐบาลมุ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาบริการการชำระเงินผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะบริการการชำระเงินผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น Smartphone และ tablet ที่ตอบสนองไลฟ์สไตล์ของคนเมืองในลักษณะ “Anywhere anytime any device” ยังมีบริการภาครัฐที่เพิ่มเติมอีกหลายบริการ ที่สามารถรับบริการเฉพาะด้านที่ต้องการอีกมากมาย ตามนโยบาย START UP ในปี 2559 ตามเว็บไซต์ หน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจ

e-payment หรือ Digital payment ยังตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนยุคใหม่ที่เน้นความสะดวก รวดเร็ว โดยการเสนอบริการชำระเงินสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา และผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย (Anytime Anywhere Any devices) เช่น บริการเปิดบัญชี และสมัครบริการออนไลน์ บริการชำระเงิน ณ ร้านค้า และโลกออนไลน์ รวมไปถึงบริการเรียกรถ และชำระใบแจ้งหนี้ ณ จุดเดียว การพัฒนา Digital payment ทำให้การหมุนเวียนของเงินที่หล่อเลี้ยงกิจกรรมต่างๆ ทางเศรษฐกิจ และการเงิน เป็นไปอย่างรวดเร็วราบรื่น คล่องตัว และปลอดภัยยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการค้าขายของภาคธุรกิจ และกระตุ้นการบริโภคของภาคประชาชนอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งแน่นอนว่าจะนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

4. การปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจยุคใหม่

ปัจจุบันคนไทยจำนวนมากใช้เทคโนโลยี Digital ทั้งการเล่น Facebook, Smartphone , Tablet เป็นต้น แต่สิ่งที่พบมากที่สุดคือ การใช้เพื่อความบันเทิง และไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการทำงานมากนัก ดังนั้น การเร่งพัฒนาความรู้ การสร้างความตระหนักด้านการใช้เทคโนโลยี Digital ให้กับทุกภาคส่วนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งภาคธุรกิจ การศึกษา ราชการ เกษตรกรรม การท่องเที่ยว การขนส่ง และการทำอุตสาหกรรม เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเข้าสู่ Digital Economy โดยเน้นการปฏิรูปการศึกษาให้เยาวชนไทยมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น มีพื้นฐานของงานวิจัยและพัฒนาทางด้านไอทีเพื่อลดการนำเข้าอุปกรณ์ Hardware, Communication และ Software จากต่างประเทศ ทั้งยัง พัฒนาให้มีการใช้ซอฟต์แวร์ที่ผลิตภายในประเทศ ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของนักพัฒนาซอฟต์แวร์ทั่วโลก โดยผลิตบุคลากรที่มีความสามารถทางด้านไอทีให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน เมื่อสังคมไทยมีความตระหนักด้าน Digital มากขึ้น การใช้ข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ก็มากขึ้นด้วย สังคม และธุรกิจก็จะเข้าสู่การเป็น Digital Economy และเศรษฐกิจของสังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ Real-Time Economy

เศรษฐกิจ และสังคมดิจิทัล (Digital Economy หรือ DE) หมายถึง เศรษฐกิจ และสังคมที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (หรือเรียกว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้ทันสมัย) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการผลิต การดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการ การศึกษา การสาธารณสุข การบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น

Digital Economy คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตมวลรวมของประเทศให้ทันกับโลกในยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ Knowledge Economy หรือ เศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ และ Creative Economy ที่วางเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับสินค้า และการบริการผ่านทางนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์

แนวคิดในการบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับยุค Digital Economy แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

1. Digital Commerce ในอดีตมักกล่าวถึง e-commerce แต่ในยุคปัจจุบันตลาดการค้าดิจิทัลได้แตกแขนงไปสู่ mobile-commerce และ Social Commerce ที่ขายของผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ หรือการค้าบนระบบดิจิทัลที่กระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจได้รวดเร็ว

2. Digital Transformation คือ การนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดมูลค่าทางธุรกิจนอกเหนือจากการค้า แต่เป็นเรื่องของประสิทธิภาพในการทำธุรกิจ และขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการทำงาน ลดต้นทุน เพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า

3. Digital Consumption คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นช่องทางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการที่มีอยู่เดิม และการใช้เทคโนโลยี Digital มาประยุกต์เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการทำธุรกิจต่างๆ

นอกจากนี้ เพื่อรองรับกับเทคโนโลยีที่จะเกิดใหม่ และเพื่อก้าวให้ทันกับยุคไอที ในการให้บริการ และถ่ายทอดความรู้สู่ภาคประชาชนอย่างทั่วถึง จึงควรให้ความสำคัญ และตั้งเป้าที่จะปฏิรูปประเทศสู่เศรษฐกิจเชิง Digital อย่างจริงจัง เพื่อให้มีการขนส่งข้อมูลจำนวนมากโดยสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และมีโครงข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูง เชื่อมต่อกันทั่วทุกพื้นที่ด้วยความรวดเร็ว และการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนจะสามารถลดช่องว่างเชิง Digital ลดต้นทุนที่เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงไอทีได้ และลดความซ้ำซ้อนในการสร้างเครือข่ายของหน่วยภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยได้เครือข่ายที่มีคุณภาพ และประหยัดการลงทุนสูงสุดเมื่อเข้าสู่ระบบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ เออีซี ในปี พ.ศ. 2558

เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมโลก

เทคโนโลยี (Technology) มีความหมายค่อนข้างกว้าง โดยทั่วไปหมายถึงสิ่งที่มนุษย์พัฒนาขึ้น เพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่างๆ เช่น อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุ หรือแม้กระทั่งที่ไม่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ เช่น กระบวนการต่างๆ ซอฟต์แวร์ เป็นต้น ปัจจุบันมีเทคโนโลยี 3 เทคโนโลยีที่สำคัญ คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) และนาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ ทั้งในปัจจุบัน และยังรวมไปถึงในอนาคตอันจะนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงในระดับประชาคมโลก

บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์

เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเปลี่ยนจากสังคมเกษตร และอุตสาหกรรม มาเป็นสังคมสารสนเทศ ซึ่งทำให้สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงมาเป็นสังคมเมือง มีการรวมกลุ่มอยู่อาศัยเป็นเมือง มีอุตสาหกรรมเป็นฐานการผลิต จนมาถึงปัจจุบันซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสารสนเทศ โดยคอมพิวเตอร์ และระบบสื่อสารมีบทบาทมากขึ้น มีการใช้เครือข่าย เช่น อินเทอร์เน็ตเชื่อมโยงการทำงานต่างๆ เกิดคำใหม่ว่า “ไซเบอร์สเปซ (Cyberspace)” มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ใน ไซเบอร์สเปซ เช่น การพูดคุย การซื้อสินค้า และบริการ การทำงานผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดสภาพเสมือนจริงมากมาย อาทิ ห้องสมุดเสมือนจริง ห้องเรียนเสมือนจริง ที่ทำงานเสมือนจริง

เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีแบบสุนทรียสัมผัส และตอบสนองตามความต้องการ ซึ่งแต่เดิมการใช้เทคโนโลยีเป็นแบบบังคับ เช่น การดูโทรทัศน์ วิทยุ เมื่อเปิดเครื่องรับโทรทัศน์ จะไม่สามารถเลือกตามความต้องการได้ ถ้าสถานีส่งสัญญาณใดมาก็จะต้องชม หากไม่พอใจก็ทำได้เพียงเลือกสถานีใหม่ แนวโน้มจากนี้ไปจะมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เรียกว่า on demand เช่น เมื่อต้องการชมภาพยนตร์เรื่องใดก็สามารถเลือกชม และดูได้ตั้งแต่ต้นรายการ หากจะศึกษา หรือเรียนรู้ก็มี education on demand คือ สามารถเลือกเรียนตามต้องการได้ การตอบสนองตามความต้องการเป็นหนทางที่เป็นไปได้ เพราะเทคโนโลยีมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าจนสามารถนำระบบสื่อสารมาตอบสนองตามความต้องการของมนุษย์ได้

เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดสภาพการทำงานแบบทุกสถานที่และทุกเวลาโดยการโต้ตอบผ่านระบบเครือข่าย อาทิ วิดีโอคอนเฟอเรนซ์ ระบบประชุมบนเครือข่าย ระบบ Tele-education ระบบการค้าบนเครือข่าย (E-commerce) ลักษณะของการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ ทำให้ขยายขอบเขตการทำงานไปทุกหนทุกแห่ง และดำเนินการได้ตลอด 24 ชั่วโมง เห็นได้จากตัวอย่างที่มีมานานแล้ว เช่น ระบบเอทีเอ็ม ทำให้การเบิกจ่ายได้เกือบตลอดเวลา และกระจายไปใกล้ตัวผู้รับบริการมากขึ้น แต่ด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การบริการจะกระจายมากยิ่งขึ้นจนถึงที่บ้าน ในอนาคตสังคมการทำงานจะกระจายงานบางงานอาจนั่งทำที่บ้าน หรือที่ใดก็ได้ และเวลาใดก็ได้

เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากระบบแห่งชาติไปเป็นเศรษฐกิจโลก ความเกี่ยวโยงของเครือข่ายสารสนเทศทำให้เกิดสังคมโลกาภิวัตน์ ระบบเศรษฐกิจซึ่งแต่เดิมมีขอบเขตจำกัดภายในประเทศก็กระจายเป็นเศรษฐกิจโลกทั่วโลกจะมีกระแสการหมุนเวียนแลกเปลี่ยนสินค้าบริการอย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนเอื้ออำนวยให้การดำเนินการมีขอบเขตกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ระบบเศรษฐกิจของโลกจึงผูกพันกับทุกประเทศ และเชื่อมโยงกันแน่นแฟ้นขึ้น

เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้องค์กรมีลักษณะผูกพัน หน่วยงานภายในเป็นแบบเครือข่ายมากขึ้น แต่เดิมการจัดองค์กรมีการวางเป็นลำดับขั้น มีสายการบังคับบัญชาจากบนลงล่าง แต่เมื่อการสื่อสารแบบสองทาง และการกระจายข่าวสารดีขึ้น มีการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ในองค์กรผูกพันกันเป็นกลุ่มงาน มีการเพิ่มคุณค่าขององค์กรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดโครงสร้างขององค์กรจึงปรับเปลี่ยนจากเดิม และมีแนวโน้มที่จะสร้างองค์กรเป็นเครือข่ายที่มีลักษณะการบังคับบัญชาแบบแนวราบมากขึ้น หน่วยธุรกิจจะมีขนาดเล็กลง และเชื่อมโยงกันกับหน่วยธุรกิจอื่นเป็นเครือข่าย สถานะภาพขององค์กรจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามกระแสของเทคโนโลยี เพราะการดำเนินธุรกิจต้องใช้ระบบสื่อสารที่มีความรวดเร็ว ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่าย และรวดเร็ว

เทคโนโลยีสารสนเทศ ก่อให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น อีกทั้งยังทำให้การตัดสินใจ หรือเลือกทางเลือกได้ละเอียดขึ้น แต่เดิมการตัดสินใจอาจมีหนทางให้เลือกได้น้อย เช่น มีคำตอบเดียว ใช่ และไม่ใช่ แต่ด้วยข้อมูลข่าวสารที่สนับสนุนการตัดสินใจ ทำให้วิถีความคิดในการตัดสินใจเปลี่ยนไป ผู้ตัดสินใจมีทางเลือกได้มากขึ้น มีความละเอียดอ่อนในการตัดสินใจได้ดีขึ้น

ประชาชนยุคปัจจุบัน จะกลายเป็นชุมชนออนไลน์ หรือสังคมออนไลน์ สังคมออนไลน์ประกอบด้วย ชุมชนออนไลน์ ที่ใช้การสื่อสารผ่านทางโซเชียลมีเดียต่างๆ โดยมีบริการจัดทำ

สนับสนุนเฉพาะด้านได้หลายรูปแบบ เช่น การสื่อสารออนไลน์ ตามประเภทของซอฟต์แวร์ เช่น Line, Facebook, Instagram, เว็บบล็อก (Web Blog) การให้บริการพื้นที่สาธารณะ, คลิปวิดีโอออนไลน์ (Youtube), สารานุกรมเสรีออนไลน์, การแบ่งทรัพยากรใช้ร่วมกัน, เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ เช่น ระบบระบุพิกัดบนพื้นโลก (Global Positioning System, GPS) เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจระยะไกล (Remote Sensing) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System, GIS)

เทคโนโลยีชีวภาพ (Bio Technology) เป็นเทคนิคการนำสิ่งมีชีวิต หรือชิ้นส่วนของสิ่งมีชีวิตมาพัฒนาหรือปรับปรุงพืชสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อประโยชน์เฉพาะตามที่ต้องการ แม้จะฟังดูเป็นศัพท์วิชาการแต่แท้จริงแล้วไม่ใช่เรื่องใหม่แต่อย่างใด มนุษย์เรานำประโยชน์จากกระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพเข้ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตเราเป็นเวลานานนับพันๆ ปีมาแล้ว ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การหมักดองอาหาร เช่น เต้าเจี้ยว แหนม ปลาร้า เป็นต้น การทำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น สุรา ไวน์ เบียร์ เป็นต้น

นาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) เป็นวิทยาการประยุกต์แขนงใหม่ที่ว่าด้วยเรื่องของการสร้าง หรือการสังเคราะห์สิ่งของต่างๆ ที่มีขนาดเล็กในระดับโมเลกุล และอะตอม ปัจจุบันสินค้านาโนมีมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้านาโน ครีมหน้าแดง และครีมกันแดดนาโน อุปกรณ์กีฬา ฯลฯ

แนวทางที่ดีที่สุดในการรับมือกับกระแสโลกาภิวัตน์ คือ การเปิดรับ และการเปลี่ยนอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในการเข้าร่วมตลาดเศรษฐกิจระดับโลกทั้งทางด้านสินค้า ทุน และบริการ และต้องยอมรับด้วยว่าโลกาภิวัตน์ไม่ได้นำมาซึ่งโอกาส หากแต่มีความเสี่ยงตามมาด้วย กล่าวคือ ในขณะที่โลกาภิวัตน์นำมาซึ่งโอกาสที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจที่โตขึ้น และมาตรฐานชีวิตที่ดีขึ้น แต่ขณะเดียวกัน ก็ต้องเผชิญปัญหาที่ท้าทายว่าจะสามารถลดความยากจน ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดความเป็นธรรมได้หรือไม่ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ และระหว่างประเทศจึงมีความสำคัญ และก่อประโยชน์แก่ทุกฝ่าย โดยประเทศที่ร่ำรวยควรมีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประสบปัญหาด้านการเศรษฐกิจ รัฐบาลควรให้การช่วยเหลือกลุ่มธุรกิจในประเทศ และเสริมสร้างนโยบายส่งเสริมการลงทุนให้มีความมั่นคงมากขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างชาติในการเข้ามาลงทุน

การปรับตัวเข้าสู่ยุคปัจจุบัน ควรเข้าใจว่า

- โลกาภิวัตน์ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมระดับโลก
- โลกาภิวัตน์ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาคมโลกทุกด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง กฎหมาย เทคโนโลยี และวัฒนธรรม
- ผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาคมโลก สามารถแยกออกเป็นสองแนวทาง คือ

ในทางลบ ผลกระทบนั้น จะหมายความรวมถึง

- การครอบงำโลกทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของอเมริกาอำนาจ โดยใช้ความได้เปรียบที่เหนือกว่าทางด้านความก้าวหน้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อำนาจทางด้าน เศรษฐกิจ ทลายกำแพงแห่งวัฒนธรรมจนต้องถูกผนวกเข้าเป็นประเทศกึ่งบริวาร และประเทศบริวาร ในท้ายที่สุด

ในทางบวก โลกาวัดน์ จะหมายความรวมถึง

- การส่งเสริมปัจจัยทางด้านการค้า การลงทุน เทคโนโลยี ระบบการผลิตข้ามพรมแดน และการแพร่สะพัดของระบบข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้ประชาคมโลกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันและกันมากยิ่งขึ้น

- นโยบาย และสถาบันต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการฉีกกำลังทางด้านเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลกทั้งในระดับทวี และพหุภาคี อาทิเช่น มาตรฐานการใช้แรงงาน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การควบคุมกิจการ รวมทั้งข้อตกลงว่าด้วยการพิทักษ์ทรัพย์สินทางปัญญา

- ในความหมายนี้ โลกาวัดน์ มิได้เป็นแนวโน้มที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หากแต่เป็นผลพวงของนโยบาย ซึ่งสามารถจะเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

- ควรศึกษาแนวทางและนำหลัก เศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ด้วยเพื่อให้สังคมไทย เข้าสู่ยุคปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ของประเทศไทย

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข...”

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นอันพอควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศ และของประชาชน โดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด...”

"ความไม่พอ" คือการที่ธรรมชาติถูกรังแก และในที่สุดก็ต้องขอคืนบ้าง ดังจะเห็นอยู่ทั่วไป ในหลายส่วนของโลกนี้ รวมถึงประเทศไทย"

"คือความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภมาก และต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น"

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติแก่ประชาชน โดยยึดหลัก “ทางสายกลาง” ท่ามกลางมรสุมเศรษฐกิจที่ต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน สรุป **ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง** ดังนี้

1. ความมีเหตุผล คือ ตัดสินใจกระทำการต่างๆ เพื่อให้เกิดความพอเพียงต้องใช้เหตุผล และพิจารณาด้วยความรอบคอบ
2. ความพอเพียง คือ รู้จักพอประมาณ พออยู่ พอมี พอกิน พอใช้ ประหยัด และไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี คือ เตรียมใจให้พร้อมรับผลกระทบ และความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
4. การมีความรู้ คือ นำความรู้มาใช้ในการวางแผน และดำเนินชีวิต
5. การมีคุณธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แผนภาพแสดงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ทรงปรับปรุงพระราชทานเป็นที่มาของนิยาม "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" ซึ่งประกอบด้วย ความ "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม"

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกๆระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล และยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลกโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง

- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มาก และไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่พอประมาณ

- ความมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ

- การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ และคุณธรรม เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงาน ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม คือ การยึดถือคุณธรรมต่างๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวม และการแบ่งปัน ฯลฯ ตลอดเวลาที่ประยุกต์ใช้ปรัชญา

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน และใช้จ่ายเงินให้ได้มาอย่างพอเพียง และประหยัด ตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน และถ้ามีเงินเหลือก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือผู้อื่นบางส่วน และอาจจะใช้จ่ายมาเพื่อปัจจัยเสริมอีกบางส่วน สาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของสังคมทุนนิยมในปัจจุบันได้ถูกปลุกฝัง สร้าง หรือกระตุ้น ให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ความสวຍความงาม การแต่งตัวตามแฟชั่น การพนันหรือเสี่ยงโชค เป็นต้น จนทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน เกิดเป็นวัฏจักรที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ ถ้าไม่เปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต

เครื่องมือในการวิเคราะห์องค์การ

SWOT Analysis

เป็นวิธีการ หรือเครื่องมือในการวิเคราะห์องค์การเพื่อการวางแผนในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์การ หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

SWOT ANALYSIS

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง 	จุดอ่อน
ปัจจัยภายนอก	โอกาส 	อุปสรรค

สำรวจสภาพภายในองค์กร และสภาพแวดล้อม ภายนอก เพื่อนำมาสังเคราะห์ว่าองค์กรมี จุดอ่อน(S) จุดแข็ง(W) อุปสรรค(T) และโอกาส(O) อย่างไร

SWOT Analysis เป็นวิธีการ หรือเครื่องมือในการวิเคราะห์ห้วงค์การ เพื่อการวางแผนในการกำหนด กลยุทธ์ขององค์กร เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์การ หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต

จุดแข็ง (Strength) หมายถึง ความสามารถ และสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นลบ และด้อยความสามารถ ซึ่งองค์กรไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึง การดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ไม่ดี

โอกาส (Opportunities) หมายถึง ปัจจัย และสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการขององค์กร

อุปสรรค (Threats) หมายถึง ปัจจัย และสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร

สรุป SWOT Analysis

	ปัจจัยที่เป็นประโยชน์	ปัจจัยที่ต้องระวัง
ปัจจัยภายนอก ควบคุมไม่ได้	โอกาส Opportunities	อุปสรรค Threats
	องค์กร	องค์กร
ปัจจัยภายใน ควบคุมได้	จุดแข็ง Strengths	จุดอ่อน Weaknesses

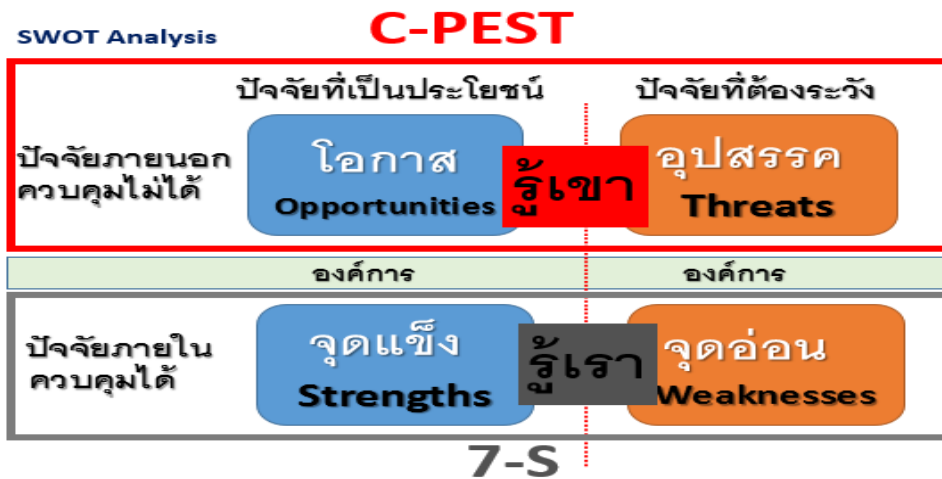
C-PEST Analysis เป็นกรอบในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก เป็นเครื่องมือที่ง่ายแก่การแบ่งแยก ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ

Customer : ลูกค้า , คู่แข่ง Political: สถานการณ์ทางการเมือง

Economic : สภาพเศรษฐกิจ Social: สภาพสังคม Technological: เทคโนโลยี

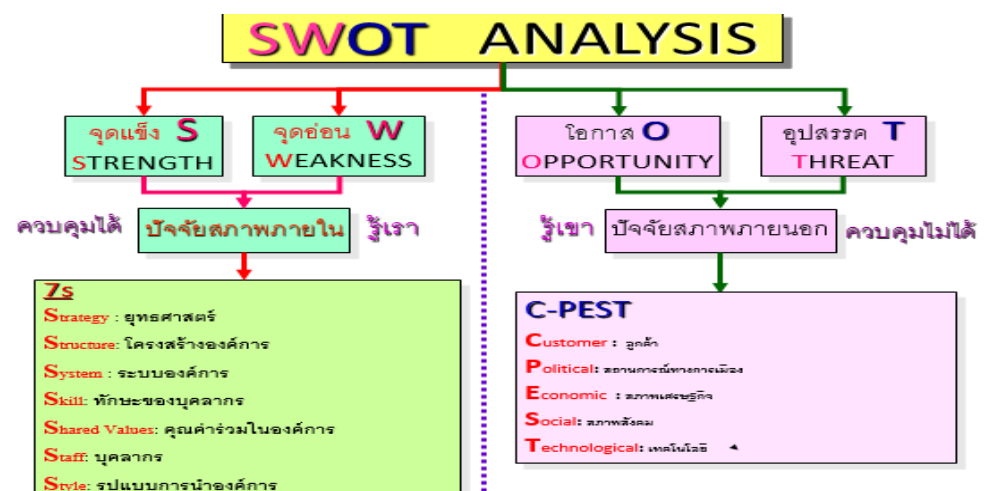

ความสัมพันธ์ของเทคนิคการบริหารองค์การ

McKinsey 7-S Framework เป็นกรอบในการวิเคราะห์ปัจจัยภายในโดยใช้หลัก 7 S คือ

1. Strategy : ยุทธศาสตร์
2. Structure : โครงสร้างองค์การ
3. System : ระบบองค์การ
4. Skill : ทักษะของบุคลากร
5. Shared Values : คุณค่าร่วมในองค์การ
6. Staff : บุคลากร
7. Style : รูปแบบการนำองค์การ

แกะรอยเศรษฐกิจและการค้าการลงทุน..สิงคโปร์โมเดล

การเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคตอันใกล้จะตามมาด้วยการเปิดเสรีด้านการลงทุนในแถบภูมิภาคนี้ ซึ่งจะส่งผลต่อการลงทุนในภูมิภาคนี้อย่างแน่นอน หลายประเทศทั่วโลกมองกลุ่มประเทศอาเซียนว่าน่าสนใจลงทุน และแต่ละประเทศก็มีจุดดีและจุดด้อยที่แตกต่างกันไป การที่สิงคโปร์สามารถก้าวมาเป็นผู้นำด้านการค้า การลงทุน และการเงินของอาเซียน ไม่ใช่เป็นเพราะเพิ่งเริ่มวางแผน และทำเมื่อไม่กี่ปีมานี้ แต่เป็นการวางแผน และได้เดินตามแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาประเทศมาเป็นเวลานานถึงกึ่งศตวรรษ

สิงคโปร์เป็นประเทศเกิดใหม่เมื่อประมาณ 50 กว่าปีมานี้เอง คือ ตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1960 รัฐบาลสิงคโปร์ สมัยของนายลี กวน ยู นายกรัฐมนตรีคนแรกได้มองเห็นถึงข้อจำกัดของสิงคโปร์ที่มีประชากรน้อย แต่มีความหลากหลายเชื้อชาติของประชากร (ส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีน) มีขนาดตลาดเล็กทำให้มีกำลังซื้อจำกัด มีทรัพยากรธรรมชาติน้อย แม้แต่น้ำดื่ม ในขณะนั้นก็ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ข้อดีของสิงคโปร์คือ มีมันสมองหรือทรัพยากรบุคคลมาก ประกอบกับสิงคโปร์เป็นประเทศเกิดใหม่ รัฐบาลจึงต้องการสร้างเอกลักษณ์ และหาทางอยู่รอดในการหารายได้มาพัฒนาประเทศ นายลี กวน ยู จึงได้วางยุทธศาสตร์ภายใต้จุดแข็ง และความได้เปรียบของสิงคโปร์ 2 ประการ คือ

1. ท่าเลที่ตั้ง ที่อยู่ใต้สุดของแหลมมลายู ทำให้มีความเหมาะสมแก่การเป็นเมืองท่าทางการขนส่งคมนาคมทางทะเลเชื่อมโยงระหว่างประเทศในเอเชียกับยุโรป และแอฟริกา

2. ใช้ความสามารถทางการค้าขายเพื่อขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจการค้าเสรี โดยสร้างกลไกและโครงสร้างรัฐเพื่อสนับสนุน และรองรับการเป็นศูนย์กลางทางการเงิน และการลงทุนของภูมิภาค จะเห็นได้ว่าในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มีนโยบายพัฒนาให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางทางการเงิน และการลงทุนมาตั้งแต่แรกเริ่ม โดยสร้างกลไกภาครัฐเพื่อสนับสนุน และรองรับการเป็นศูนย์กลางทางการเงินของสิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางทางการเงิน และการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาค และปัจจุบันสิงคโปร์เป็นแหล่งรวมสถาบันการเงินชั้นนำจากทั่วโลก และยังเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกอีกด้วย

ในยุคถัดมาภายใต้การนำของ นายโก จ๊ก ตง เป็นยุคที่เศรษฐกิจสิงคโปร์มีความรุ่งเรืองมาก รัฐบาลยังมุ่งเน้นให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้า และการเงินเช่นนโยบายเดิม และเป็นประตูสู่ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และในยุคนี้แม้ว่าสิงคโปร์จะเผชิญผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจในเอเชียอยู่บ้างแต่ก็สามารถผ่านพ้นมาได้ ทั้งยังมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ สิงคโปร์ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ทำให้กลายเป็นประเทศที่มีระบบคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ที่ดีที่สุดในภูมิภาคนี้ ประกอบกับสิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศที่มีการขนส่งทางเรือระหว่างประเทศมากที่สุดในโลก จึงเป็นผู้นำในภูมิภาคด้านการต่อเรือ และซ่อมแซมเรือ ทั้งยังได้รับการยอมรับให้เป็นศูนย์กลางทางการบินที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ส่วนด้านการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมการผลิต

ในช่วงแรกสิงคโปร์ เน้นการพัฒนาผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ แต่เมื่อเกิดวิกฤติดอตคอม (ปี 2003) รัฐบาลสิงคโปร์ได้หันมาส่งเสริมสินค้าไฮเทคระดับสูง เช่น ด้านระบบสารสนเทศ และข้อมูล ด้านเทคโนโลยีชีวภาพ ด้านเคมี และอื่นๆ ซึ่งไม่อ่อนไหวไปตามภาวะของตลาด นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ได้ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีใหม่ๆ มุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ ไปปรับเปลี่ยนตนเองให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีความเป็นเลิศทางเทคโนโลยีหรือใช้ความรู้/ทักษะขั้นสูง ทั้งยังพัฒนาบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมให้เป็นแรงงานที่มีทักษะ (Skilled Labor) ทำให้เป็นที่ต้องการของตลาด และมีค่าแรงที่สูงขึ้นตามลำดับ และเป็นการลดการพึ่งพาแรงงานต่างชาติ

ในยุคปัจจุบัน นายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ได้ตระหนักดีว่าความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของสิงคโปร์ รัฐบาลสิงคโปร์ยังมุ่งเน้นการกระตุ้นศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ ทั้งในประเทศ และระดับภูมิภาค ในภาคการพัฒนาธุรกิจโดยทั่วไปรัฐบาลมีนโยบายเร่งสร้างพันธมิตรทางการค้ามากมาย และมีนโยบายสนับสนุนให้นักธุรกิจชาวสิงคโปร์ออกไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น เช่น มีการยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัทที่ไปลงทุนนอกประเทศ รัฐบาลส่งเสริมให้บริษัทสิงคโปร์ไปลงทุนในต่างประเทศสูงมาก เช่น เน้นการลงทุนใน พม่า อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพการผลิตสูง และต้นทุนถูก และในขณะเดียวกันก็พยายามดึงดูดการลงทุนของต่างชาติเข้ามาในประเทศให้มากขึ้นด้วย จะเห็นได้ว่ามีบริษัทข้ามชาติสามารถจัดตั้ง Holding Company ในสิงคโปร์แต่นำเงินไปลงทุนในประเทศที่สามอีกต่อได้เพื่อลดภาระภาษี รัฐบาลสิงคโปร์ยุคนี้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเชิงพาณิชย์ควบคู่กันไปด้วย จึงเป็นแรงสนับสนุนให้บริษัทใหญ่ๆ จากทั่วโลกเข้ามาตั้งสำนักงานในสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นหนึ่งในหลายประเทศทั่วโลกที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT และได้วางกลยุทธ์การพัฒนา ICT เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจมาตั้งแต่ปี 2523 โดยเริ่มจากการจัดตั้งระบบกลางที่เชื่อมโยงการรับ-ส่งข้อมูลเอกสารทางการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างภาคธุรกิจกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เช่น ท่าเรือ ท่าอากาศยาน กรมศุลกากรอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องแสดงเอกสารต่างๆ ในการรับ-ส่งสินค้าด้วยเอกสารทางการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์เพียงชุดเดียว การพัฒนาดังกล่าวยังส่งผลต่อภาคธุรกิจในอีกหลายด้าน เช่น การขยายเวลาการยื่นเอกสารได้ตลอด 24 ชั่วโมง การลดต้นทุนค่าเดินทางในการยื่นเอกสาร การลดเวลาในการอนุมัติเอกสารจาก 4 – 48 ชั่วโมง เหลือเพียง 10 นาที การลดค่าใช้จ่ายการขออนุมัติเอกสารจาก

10 สิงคโปร์ดอลลาร์ เป็น 2.8 สิงคโปร์ดอลลาร์ อีกทั้งยังสามารถลดการใช้เช็คในการจ่ายค่าธรรมเนียมอาคาร เพราะระบบถูกปรับให้ชำระเงินผ่านการตัดเงินจากบัญชีธนาคารโดยตรงทั้งหมด

นอกจากนี้ รัฐบาลส่งเสริมการวิจัย และการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ เพื่อสร้างสรรค์ให้สิงคโปร์เป็นผู้นำ และเป็นศูนย์กลางในเรื่องการวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ขั้นสูงแห่งหนึ่งของโลกทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อดิจิทัล และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีเป้าหมายให้สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางของธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อดิจิทัลภายในปี 2015 (พ.ศ. 2558) ข้อเด่นอีกประการหนึ่งคือ สิงคโปร์มีความเชี่ยวชาญในภาคของอุตสาหกรรมบริการ โดยเฉพาะการให้บริการทางการเงิน และการท่องเที่ยวมาเป็นเวลายาวนาน โดยกว่า 60% ของเม็ดเงินการลงทุนอยู่ในภาคบริการทางการเงิน และการท่องเที่ยว รัฐบาลให้ความสำคัญกับภาคบริการเป็นอย่างมาก โดยเน้นภาคการค้า การลงทุน การเงินการธนาคาร การขนส่ง และการท่องเที่ยว

จึงพอสรุปได้ว่า การที่สิงคโปร์มีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และการค้า จนสามารถก้าวขึ้นมาเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนในภูมิภาคอาเซียนและได้รับการยอมรับจากนานาประเทศทั่วโลกไม่ใช่เป็นเรื่องบังเอิญหรือเริ่มทำมาเพียงไม่กี่ปี แต่สิงคโปร์ได้วางแผนและได้เดินตามแผนกลยุทธ์นี้มาอย่างต่อเนื่องโดยตลอดเป็นเวลากว่า 50 ปี ประกอบกับสิงคโปร์มีความมั่นคงทางการเมือง มีคอร์รัปชันน้อย มีกฎหมายเคร่งครัด มีอาชญากรรมต่ำ มีระบบบริหารจัดการการเงินการคลัง ที่เป็นมาตรฐานสากล ทำให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จึงสามารถดึงดูดเม็ดเงินลงทุนได้เป็นอย่างดี

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. ให้นักศึกษาอธิบายมูลเหตุของการเกิดระบบเศรษฐกิจและกิจกรรมของระบบเศรษฐกิจตามรูปแบบปัจจุบันพร้อมตัวอย่าง
2. ให้นักศึกษาวิเคราะห์ว่า Digital Economy มีผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจ อย่างไรบ้าง เช่น แนวความคิดผลิตภัณฑ์ การบริการ หรือการเกิด Value Chainของบริษัทต่างๆ เป็นต้น
3. ให้นักศึกษาเลือกอธิบาย บริการ electronic หรือ Digital ที่ไม่ใช่บริการของภาครัฐ ในยุคปัจจุบันที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของนักศึกษา มาสัก 1-2 service เช่น e-Banking , e-Commerce ต่างๆ
4. ให้นักศึกษายกตัวอย่างชีวิตประจำวัน โดยยึดหลัก “ทางสายกลาง” ท่ามกลางมรสุมเศรษฐกิจที่ต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข
5. ให้นักศึกษาเขียนตารางเปรียบเทียบการบริหารเศรษฐกิจตาม โมเดลสิงคโปร์กับ Thailand 4.0 ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันใดบ้าง